SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 96. JERSEY CITY and NEW YORK. SATURDAY, MAY 21, 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 21-го ТРАВНЯ 1994. Ч. 96. РІК CI.

О. МОРОЗ ФОРМУВАТИМЕ СИЛЬНУ ВЛАДУ В УКРАЇНІ

Київ (УНІАР). — Тут у середу, 18-го травня, новообраний голова Верховної Ради України Олександер Мороз у своєму виступі перед депутатами заявив: „Я сподіваюсь, що нам вдасться продемонструвати можливість консолідації суспільства і злагоди задля подолання того надзвичайно складного стану, в якому опинилася сьогодні наша держава. Ми різні люди, маємо різні переконання, але нас об'єднує Україна".

Мороз закликав якомога швидше зформувати новий Уряд, ще до виборів Президента, а також узгодити вже існуючі закони з конституцією, „щоб ми відчули владу в державі". Голова нового парляменту вважає, що у Верховній Раді України є достатній потенціял для забезпечення прориву України з глибокої кризи. Для цього, сказав Мороз, потрібно, щоб „понад усе була злагода, консолідація, терпимість і віра в те, що ми прийдемо до кращого життя".

В першу чергу О. Мороз радить зайнятися економікою, розблькувати виробництво, дати стимул до праці. Пізніше, в інтерв'ю для Української телевізії О. Мороз сказав, що має намір згуртувати „всіх розумних людей, які є у Верховній Раді" і зформувати сильну владу в Україні. А щоб усі партії і Рухи діяли на користь Україні, він пропонує створити узгоджувальну раду керівників фракцій і груп для перегляду пропозицій, запропонованих на розгляд у парляменті.

Закінчилася реєстрація кандидатів на Президента України

Київ (УНІАР). — У середу, 18-го травня, Центральна виборча комісія завершила реєстрацію кандидатів на посаду Президента України. Серед зареєстрованих є Леонід Кравчук та Іван Плющ. На підтримку Кравчука зібрано 323,659 голосів у 26 виборчих округах. І. Плюща підтримали своїми підписами 265,041 виборців у 26 виборчих округах. Також зареєструвалися Валерій Бабич, Леонід Кучма, Володимир Лановий, Олександер Мороз і Петро Таланчук.

Комісія відзначила, що всі вимоги статті 28 закону про вибори були дотримані претендентами і вони мають право розпочати передвиборчу агітацію.

Центральна виборча комісія не зареєструвала Івана Валеню та Миколу Рудя, які не зібрали необхідної кількости підписів. Як уже повідомлялося, щоб стати кандидатом на Президента, необхідно було зібрати 100, 000 підписів.

Дж. Степанчук попрощався з Україною

Дж. Степанчук (зліва) і амбасадор В. Міллер.

Київ (УНІАР). — Перший секретар амбасади ЗСА в Україні Джон Степанчук відбув на дипломатичну працю до Литви.

З цієї нагоди, дипломати, державні і громадські діячі, представники організацій і засоби масової інформації взяли участь у прощальному вечорі Д. Степанчука нагороджено почесною грамотою вручаючи яку амбасадор ЗСА Вілліям Міллер відзначив великий внесок колишнього першого секретаря у справу налагодження добрих відносин між Україною і ЗСА.

Плянують заключний концерт–маратон в УІА

Ню Йорк. — На закінчення концертового сезону серії „Музика в Інституті", спонзорованої Українським Інститутом Америки, тут у суботу, 4-го червня в УІА відбудеться заключний концерт-маратон з участю ансамблю „Абсолют" (керівники — Крістіян Ярві та Джін Пріцкер), Сурена Баґратуні, Бориса Дев'ятова, І-Юнга, Юрія Харенка, Наталії Хоми, Оксани Кровицької, Лариси Крупи, Олега Криси, Світляни Никитенко, Олександра Слободяника, Миколи Сука, Тетяни Чекіної, Володимира Винницького, та інших, а також — дітей вищеназваних виконавців. У програмі — твори Шуберта, Брамса, Шонберга, Телемана, Вілла-Лобоса, Баччіні, Баха, Кассадо, Даргомижського, Крейслера, Ліста, Россіні, Сарасате, Шніттке, Скрябіна, Скорика, та інших. Три програми в один день. Початок о год. 3-ій по полудні. Придбавши квиток на одну програму в ціні 19.99 дол., одержите право входу на 2-гу і 3-тю безплатно.

Квитки можна одержати, висилаючи чек, виписаний на UIA-MATI, на адресу Інституту: 2 East 79th Street, New York, N. Y. 10021, або телефонуючи до Андрія Пащука (212) 772-2884 або (212) 288-8660.

ЗБОРИ ПАРАФІЇ В ГАНТЕРІ

Гантер, Н. Й. — Місцева Українська католицька церква св. Івана Хрестителя просить парафіян взяти участь у Річних загальних зборах, які відбудуться у неділю, 29-го травня, після Служби Божої.

УКРАЇНА СПРОСТУВАЛА ДЕЗІНФОРМАЦІЇ ПРО ПОДІЇ У КРИМУ

Симферопіль (УНІАР). — Тут у четвер, 19-го травня, на сесії Верховної Ради Криму виступив виконуючий обов'язки міністра внутрішніх справ Республіки Крим генерал Євген Кузнєцов і заявив, що в ніч з 18-го на 19-го травня український загін особливого призначення начебто намагався штурмувати і захопити будинок кримського міністерства внутрішніх справ. Після цієї заяви кримський парлямент призначив ген. Кузнєцова міністром внутрішніх справ Криму. Крім того Верховна Рада Криму створила комісію, очолювану депутатом Кукушкіним, для перевірки інформації Кузнєцова.

Виявилося, що ніякого захоплення не було. Як повідомила пресова служба Міністерства Внутрішніх Справ України, це була „чергова спроба дезінформувати громадськість". Насправді, до Криму прибула комісія МВС України на чолі з першим заступником міністра Валентином Недригайлом, якого супровод жували 15 військовиків зі спеціяльного підрозділу. Оскільки прибули вони о 3-ій годині ночі, то кримська сторона образилася, що не була завчасно повідомлена про приїзд комісії з МВС України. Кримська парляментарна комісія вважає це „грубим порушенням". Представники українського загону запевнили, що ніякої спроби захоплення не було і продемонстрували відеофільм, на якому зняті всі нічні події в Симферополі.

Заступник міністра ВС України В. Недригайло на нараді в МВС Криму підвів підсумки наданої практичної допомоги органам та підрозділам внутрішніх справ Криму з боку МВС України. Після того він познайомив керівників МВС Криму з указом Президента України Леоніда Кравчука про реорганізацію МВС Республіки Крим на Головне управління внутрішніх спарв Криму та підпорядкування його МВС України. Недригайло зачитав також постанову Кабінету Міністрів України, згідно з якою у штат центрального апарату МВС України вводиться додатковий пост заступника міністра внутрішніх справ України і водночас начальника Головного управління ВС Криму. На цей пост призначено полковника міліції Чернишова.

Президент Кравчук своїм указом також підпорядкував голові Служби Безпеки України кримську службу безпеки, і всі кримські юридичні органи — Міністерству юстиції України.

Пресова служба Президента і Кабінету Міністрів України поширила заяву з приводу останніх подій у Криму. В документі сказано, що заяви і практичні кроки офіційних осіб Криму спрямовані на зміну правного статусу автономної республіки. Викликають тривогу спроби керівництва Республіки Крим запровадити власне громадянство і створити власні збройні формування. Серед населення Криму постійно підігріваються антиукраїнські, антидержавні настрої і процеси ці мають не лише внутрікримське походження, а стимулюються окремими політичними колами Росії, що є втручанням у внутрішні справи України.

Президентська пресова служба заявила, що Президент і Верховна Рада України зроблять усе необхідне для стабілізації політичної ситуації у Криму, забезпечення територіяльної цілісности України. „Президент України забезпечить безумовне дотриман ня конституції і законів України на всій території держави, включаючи Крим як складову частину України"

В оприлюдненій заяві пресова служба Президента України звертає особливу увагу на те, що деякі російські політичні і громадські діячі порушують правила і норми поведінки на території іншої держави. „У зв'язку з цим, надалі будь-які спроби втручання у внутрішні справи України рішуче припинятимуться у відповідності з діючими законами України".

В Україні

(З інформацій УНІАР)

КИЇВ. — В інтерв'ю для Української телевізії Іван Плющ висловив переконання, що нова Верховна Рада приступить до удосконалення законодавства з головних питань: податкової системи; валютного реґулювання; становлення національної банкової та фінансово-грошової системи. „Ми підійшли до тієї межі, що зволікати з підготовою національної валюти — гривні уже нема куди", — сказав І. Плющ.

ЛЬВІВ. — Працівники Канадського інституту державного управління спільно з керівниками Львівської Міської Ради створили групу для праці над довідником, який регулюватиме програмну діяльність депутатів Міської Ради. У довіднику буде визначено основну ролю, відповідальність та обов'язки депутатів Міської Ради, їхніх уповноважень і структури рад та міських управлінь.

СУМИ. — Тут створено нову громадську організацію „Наше Місто". Її очолив депутат Міської Ради Анатолій Єльченко. Коментуючи необхідність створення організації, він сказав: „У Сумах при вирішенні соціяльно-житлових проблем обласного центру, як правило, беруть гору політичні амбіції. Організація 'Наше місто' має намір покласти край цьому".

СЕВАСТОПІЛЬ. — На пост голови Верховної Ради Криму 10-го травня обрано лідера Республіканської партії Криму Сергія Цекова, лікаря за фахом. За нього проголосували 48 депутатів, проти — 45. Його противник Володимир Клич ніков дістав 38 голосів, проти - 55. Цеков виступає за вихід Криму зі складу України, а після того приєднання його до Росії. Він також цілком підтримує кримського президента Юрія Мєшкова.

ТЕРНОПІЛЬ. — Представник Президента на Тернопільщині Борис Косенко висловив думку, що нова Верховна Рада повинна скасувати частину попередніх недосконалих законів, в тому числі про бюджет і податкову політику. Він також вірить, що новий парлямент згуртується і приступить до плідної праці на користь держави. Косенко закликав відкласти вибори Президента і місцевих органів влади до більш сприятливого часу.

РОСІЯ ХОЧЕ ВІДКУПИТИ ВІД УКРАЇНИ БОЙОВІ ЛІТАКИ

Москва. — Як інформує агентство Ассошієйтед Пресс, Росія хоче купити в України стратегічне летунство, яке залишилося в республіці після розпаду совєтської армії, однак покищо сторони не змогли домовитися про умови торгу.

Тепер Україна має 42 стратегічні бомбардувальники, здатні нести ядерну зброю. Проблема полягає в тому, що бракує запасових частин до літаків і спеціялістів для їхньої обслуги. У зв'язку з цим переважна частина стратегічного летунства без руху стоїть на летовищах і у сховах, поступово втрачаючи бойову придатність. Принаймні так трактує справу російська сторона. „Якщо Україна не поверне нам літаки до кінця року, їх можна буде списувати в металобрухт", — сказав командуючий стратегічним летунством Росії генерал Петро Дейнекін.

Як відомо, що Росія вже декілька разів пробувала перевезти українське стратегічне летунство на російські летовища. У 1991 і 1992 роках декілька залог стратегічного летунства, зформовані з офіцерів російського походження, не захотіли служити Україні і самочинно перелетіли зі своїми літаками у російське місто Смоленськ. Від того часу на українських військових летовищах запроваджено варту, а значну частину російських залог замінено українськими. Дотепер Україна відмовлялася від діялогу з Росією щодо передання стратегічних бомбардуваль ників.

Керівник українського військово- промислового комплексу Олег Гнатенко не приховує, що група російських спеціялістів недавно відвідала українські бази і запропонувала провести переговори щодо передання літаків для Росії. О Гнатенко підкреслив, що переговори не відбулися, оскільки Росія не підходить до справи поважно і нічого не пропонує українській стороні замість літаків. Як виглядає, мова йде про те, щоб Росія забезпечувала Україну запасними частинами для інших українських бойових літаків.

У СВІТІ

У СЕРЕДУ, 18-ГО ТРАВНЯ, голова Палестинської визвольної організації Ясір Арафат і міністер закордонних справ Ізраїля Шімон Перез виступили на спільній пресовій конференції в Осльо. Обидва діячі приїхали в норвезьку столицю з ініціятиви колишнього президента З'єднаних Стейтів Джіммі Картера, щоб відзначити внесок керівництва цієї скандинавської країни у близькосхідній мирний процес. Д. Картер, під час президентства якого підписано Кемп-Дейвідський мирний договір між Ізраїлем і Єгиптом, передав норвезькому Інститутові прикладних суспільних наук чек на 100,000 дол., зібраних американськими правозахисниками, і підкреслив ролю цього інституту у досягненні миру на Близькому Сході.

КИТАЙСЬКА ВЛАДА ступила наступний крок назустріч американським вимогам щодо покращення прав людини в країні. Пекін погодився розпочати переговори про припинення заглушування радіовисилань „Голосу Америки". В кінці минулого року президент ЗСА Билл Клінтон висунув сім вимог щодо проведення демократичних реформ у Китаї, від виконання яких узалежнив дальший статус Китаю як упривілейованої в торгівлі країни: припинити заглушування радіовисилань, звільнити з тюрем політичних в'язнів, відкрити доступ у китайські тюрми для Міжнародного Червоного Хреста, відмовитися від репресій проти тибетців і узгодити китайське законодавство із Універсальною деклярацією прав людини. За останній час офіційний Пекін дозволив американським експортам перевірити китайські тюрми і дещо менше переслідує дисидентів.

ДЕКІЛЬКА ТИСЯЧ чорногорців, які виступають за відділення від Сербії, зібралися на головному майдані міста Цетинє, чорногорської столиці, куди прибув сербський Патріярх Павло разом з московським Патріярхом Алєксієм II. Дотепер чорногорці трактувалися як етнічно найближчі до сербів нарід в колишній Югославії. Однак міжнародне ембарґо проти сербів боляче заторкнуло і Чорногорію, спричинивши громадський рух за самостійність. Користаючи з нагоди, чорногорійці передали московському Патріярхові листа, в якому заявляють, що політика сербської православної Церкви є чужою ідеєю християнства і служить інтересам комуністичного уряду Сербії.

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс інформує про намір України післати свою військову формацію для участи у маневрах, які відбудуться в Польщі у червні цього року. В маневрах візьмуть також участь американські і мадярські війська. Україна, отже, стане першою колишньою совєтською республікою, яка проводить спільні військові маневри з країнами НАТО і східньоевропейськими державами, що колись входили до складу Варшавського пакту.

БОСНІЙСЬКІ СЕРБИ звільнили 11 працівників французької гуманітарної організації Прем'єр Ерженс, яких було полонено під час супроводження ними автових колон з харчами і медикаментами для боснійських мусулман. Французів звільнили після того, як Прем'єр Ерженс заплатила за них викуп в сумі 44,000 дол. Звільнені зі сербського полону розповіли, що з ними жорстоко поводилися і тримали у нестерпних умовах.

ЛОНДОНСЬКА ГАЗЕТА „Файненшел Таймс" пише, що в Англії діють сотні нелеґальних підприємств, які виробляють взуття, парфуми, одежу, відеокасети та інше. Протизаконне копіювання чужих товарів стало прибутковою ділянкою бизнесу, в якій панує організована злочинність. Під час останньої облави в окрузі Лянкашайр поліція виявила підприємство, де працювали 11-річні діти — вони пакували „фірмові" джінси. Конфіскувану частину товару, виготовлену всього за один тиждень, мали продати щонайменше за 500,000 фунтів стерлінгів, у той час, як на виготовлення тих джінсів було витрачено лише 8,000 фунтів стерлінгів.

ДЖЕКЕЛІН КЕННЕДІ-ОНАССІС НЕ ЖИВЕ

Дж. Кеннеді-Онассіс

Ню Йорк. — У четвер, 19-го травня, у власному помешканні та у присутності її обох дітей, перестало битися серце любленої цілою Америкою колишньої Першої лейді — дружини президента Джана Ф. Кеннеді, Джекелін. Понерла Дж. Кеннеді-Онассіс від хвороби пістряка лімфатичної системи, про яку довідалася від лікарів чотири місяці тому, бо ціле своє життя втішалася добрим здоров'ям. Лікування почалося негайно, але зловісна хвороба була сильнішою за людську науку.

Дж Кеннеді-Онассіс народилася 64 роки тому в Іст Гемптоні, Н. Й., в родині Джана Верно Бувіє та Дженет Лі Бувіє. Її дитинство і юність пройшли в добробуті та під опікою родини і відповідних виховників — шкільних учителів. Закінчивши Вассар коледж, працювала фоторепортером в одній з вашінґтонських газет. У Вашінґтоні запізнала молодого конґресмена з Массчусетс Джана Ф. Кеннеді, за якого вийшла заміж у 1953 році. Коли в 1960 році Джан Кеннеді став президентом ЗСА, в особі його дружини Джекелін Америка дістала таку Першу лейді, про яку могла тільки мріяти. Нова господиня Білого Дому своєю поведінкою, зацікавленнями і вродженою жіночістю зуміла піднести престиж американської президентури до висоти королівського двору. Крім того, Дж. Кеннеді зуміла добре виховати своїх дітей та огорнути їх родинним теплом і любов'ю. Переживши разом з донею Керолайн і сином Джаном, мол., жорстоку смерть чоловіка і батька, вийшла заміж вдруге за грецького маґната-більйонера Арістотеля Онассіса. Після його смерти поселилася в Ню Йорку і працювала редактором і дорадником у різних видавництвах.

До кінця своїх днів Дж. Кеннеді-Онассіс берегла свою та своїх дітей особисту свободу, зокрема від засобів масової інформації.

В АМЕРИЦІ

ПЛЯН ПРЕЗИДЕНТА Билла Клінтона про зміну способу допомоги потребуючим натрапив знову на перешкоду цього тижня, коли провідники Палати Репрезентантів гостро скритикували стратегію Уряду для фінансування цього ж пляну. Крім того чільні конґресмени турбуються також й тим, що дебати над цією справою можуть відвернути увагу та зменшити зусилля ухвалити плян охорони здоров'я. Не зважаючи на це Леон Панетта, директор бюджету Білого Дому, сказав, що Уряд все таки плянує представити свою пропозицію законопроєкту в цій справі вже з початком червня. Він також начеркнув пропоновані звуження інших існуючих програм і податкові зміни, щоб найти потрібних 9.5 біл. дол. впродовж наступних п'яти років для переведення в життя пропонованого пляну.

У ВАШІНҐТОНІ АДВОКАТИ конґресмена Дена Ростенковського, впливового демократа з Іллиной і голову Комісії способів і засобів, намагаються говорити з федеральними прокураторами про можливість договору у зменшенні обвинувачень їхнього клієнта. Такий договір з прокуратурою допоміг би відвернути від Д. Ростенковського звинувачення у кримінальних злочинах і розглядати його справу як звичайні зловживання свого високого становища. Одначе адвокати, зацікавлені цією справою, кажуть, що покищо жодного договору не вдалося зробити, а це може довести до швидкого офіційного оскарження. У такому випадку Уряд президента Билла Клінтона може втратити одного зі своїх сильних співробітників, зокрема коли йдеться про справу пляну охорони здоров'я.

ЩОДЕННИК „НЮ ЙОРК ТАЙМС" з четверга, 19-го травня, на першій сторінці помістив вістку про бездомного Ґенґрама Магеса, який у своїх 36 років вже 31 раз доконав один і той самий злочин, щоб бути заарештованим і поверненим до тюрми. Там, він твердить, він має їжу три рази денно і чисте ліжко. Його злочин — замовити у ресторані харчі, за які не може заплатити, до вини він завжди признається і є кожночасно покараний ув'язненням. Справа в тому, що адвокати зі Спілки леґальної допомоги твердять, що це чим раз частіше трапляється і то з тих самих причин у всіх частинах країни. Тюремні обставини для багатьох є кращі, як на волі.

ЗГІДНО ЗІ статистичними даними опублікованими у Вашінґтоні минулої середи, 18-го травня, про економічну різноманітність американців азійського походження, то понад 30 відсотків з них отримують державну допомогу. Майже 20 років після закінчення війни у південносхідній Азії, що причинилася до великого напливу камбоджійців, ляосців і в'єтнамців до ЗСА, багато з них ще дальше находяться у жалюгідних злиднях. Ця ситуація робить їх найбільш залежною групою від державної допомоги серед інших рас чи етнічних меншин у ЗСА.

У ВАШІНҐТОНІ відбулася зустріч асистента державного секретаря для справ Близького Сходу Роберта Паллетро з колишнім прем'єр-міністром Ємену Гейдаром аль Аттасом, якого недавно позбавили влади північні єменці на чолі з Алі Абдалою Салехом. Г. аль Аттас сказав, що південні єменці сподіваються на допомогу ЗСА у припиненні громадянської війни в цій африканській країні. Р. Паллетро запевнив, що ЗСА не залишаться осторонь єменського конфлікту і активно підтримають посередницьку ролю Ліги арабських держав.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holydays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні:
(202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send adress changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку-$22.00, на 3 місяці-$12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Відгук Вотерґейтської афери

На телевізійних екранах і в усіх американських газетах подано вістку, що появився друком, як 700-сторінкова книжка, щоденник Г. Р. Ґолдемана, колишнього шефа штабу Білого Дому за президентури Ричарда Ніксона. Виявлення того об'ємистого щоденника Голдемана, стало своєрідною сенсацією, бо Г. Р. Голдеман був сумної слави героєм так званої Вотерґетської драми, яка дала притоку ворожому Ніксонові, демократичному Конґресові розпочати проти нього розправу за порушення Конституції, „імпічмент", та довести до його резиґнації.

Коли Ніксон довідався, що це Голдемана, його найближчий співробітник, на власну руку поза його плечима, зорганізував влом до головної квартири Демократичної партії у комплексі будинків Вотерґейт у Вашінґтоні, — щоб допомогти йому, Ніксонові, у виборчій кампанії на другу каденцію, — Ніксон негайно звільнив його. Та реакція Ніксона очевидячки прикро вразила Голдемана, бо він у тому своєму щоденнику висловлюється про Ніксона, як ніби антисеміта і расиста. Однак, у обширному комунікаті на ту тему пресове аґенство „Ассошієйтед Пресс" звертає увагу, що нісенітним є закид антисемітизму, коли найбільш довіреним державним секретарем Ніксона був Генрі Кіссінджер, який не чванився, але й не скривав свого жидівського роду.

Із теперішньої історичної перспективи — вся ота Вотергейтська афера, приписувана Ніксонові, як „скандал," насправді була одним великим непорозумінням, чи пак — як це сам Ніксон назвав у своїй книжці — „великою дурницею". Співробітники Ніксона перестаралися, бо він не потребував ніякої допомоги від влому до квартири Демократичної партії, бо мав перевибір на другу каденцію забезпечений. Нічого не вкрали, нікого не вбили ані не поранили, а дали притоку Демократичній партії помститися на Ніксонові за його здемаскування Альжира Гісса, дорадника президента Ф. Д. Рузвелта на Ялтинській конференції, як совєтського аґента-провокатора. І Ніксон, який провинився тільки тим, що хотів якось замазати цю немудру Вотерґейтську аферу, волів зректися влади, як боротися за неї і внести цією боротьбою за владу роздор в американський народ. Так пояснив те єдине в історії Америки зречення з президентури мешканця Білого Дому Генрі Кіссінджер у своїй промові на похороні Ричарда Ніксона.

Це був величавий похорон, у присутності чотирьох колишніх та урядуючого Президента Америки і найвищих репрезентантів всіх відламів політичного світу. Правильно сказав у промові президент Билл Клінтон, що історія оцінюватиме Ніксона за цілість його діяльности, за все його життя і всі його діла. Це не перший випадок у всесвітній історії, що щойно після смерти прославлювано лідера. Наполеон Бонапарт, якого вже за життя прозвано „богом війни", вів одну за одною війни. Ті війни були не потрібні Франції, виснажували Францію з молоді та з грошей, видатковуваних на ті війни, і його гостро критикували земляки та ненавиділи вороги. Коли ж він помер, як інтернований в'язень на острові св. Олени, — французи здвигнули йому у Парижі найвеличавіший у світі мавзолей, а в Англії товарисько збойкотували англійського губернатора острова св. Олени — за його шорстку і ворожу поведінку до „бога війни", який програв останню у своєму житті битву під Ватерлю.

Уже всі винуватці Вотерґетської афери давно вийшли на волю. Помер Голдеман, помер Ніксон. Світ не стоїть на місці. Виринають нові проблеми, родяться навіть нові держави, зміняється конфіґурація міжнародних сил, вчорашні смертельні вороги стають нинішніми приятелями. Діються речі, які „навіть філософам не снилися". На тлі того всього — Вотерґейт, Голдеман і все з ними пов'язане — це порошинки. Але саме в порівнянні з отими пігмеями — Ричард Ніксон — велетень.

Іван Кедрин

СУДІТЬ ВБИВНИКА Є. КОНОВАЛЬЦЯ!

Полковник Євген Коновалець, колишній командант елітарної частини Дійової Армії Української Народної Республіки Корпусу Січових Стрільців, основник і голова спершу підпільної Української Військової Організації, згодом Організації Українських Націоналістів, згинув у Роттердамі, Голландія, у політичному атентаті 23-го травня 1938 р. Цьогорічні роковини його смерти не є округлою датою, але поштовх до цих міркувань дала поява книжки в Росії, автор якої Павло Судоплатов, признається гордо що він, як один із достойників большевицького КҐБ — убив Євгена Коновальця. Нині Судоплатов живе собі спокійно в Москві і волос з голови йому не спадає.

Це одна з чорних сторінок сучасної дійсности в Україні, — таких сторінок там ціла книга. Факт, що в Україні ставлять пам'ятники Степанові Бандері і його прізвищем називають вулиці міст, а промовчують зовсім Євгена Коновальця, — той факт доказує тільки, що наші земляки в Україні не мають поняття про новітню історію України й одні її дійові особи перецінюють — інші недооцінюють.

Євген Коновалець — це надзвичайно цікава, кольоритна, одна з видатніших постатей нашого сторіччя. За освітою правник, за світоглядом — демократ. Як студент у Львівському Університеті ще в періоді влади Австро-Угорщини був членом так званої „Другої секції" Українського Студентського Союзу, секції демократичної, і вже за польської влади був членом Видавничої Спілки „Діла", суто демократичної установи. Євген Коновалець, так, як Симон Петлюра, цивільна людина, став звеличником військової сили в добі державницького зриву України в роках 1917-20, — створив та очолив революційне підпілля за Польщі між двома світовими війнами — створив революційне підпілля, бо вважав його як потребу реакції на польську політику національної асиміляції просто як річ національної чести. Спокійний, зрівноважений, ніколи не підносив голосу, скромний і товариський — користувався величезним авторитетом в українській громаді і пошаною навіть у польському політичному світі. Виявилося це наявно після його трагічної смерти: коли у львівському репрезентаційному щоденнику „Діло" появилася моя редакційна стаття-некролог „Євген Коновалець". Поквапні до конфіскати польські власті — тим разом тексту тієї статті, яка прославляла покійного, як великого патріота-активіста й винняткову індивідуальність — не заторнули.

Євген Коновалець жив на еміграції — спершу у Німеччині згодом у Швайцарії та в останньому періоді свого життя в Італії та зберігав безпосередній контакт з усіма лідерами українського життя в західній Україні і на еміґрації — з головою керівної політичної партії Українське Національно-демократичне Об'єднання (УНДО) та Української Парляментарної Репрезентації д-ром Дмитром Левицьким, зі Симоном Петлюрою та після його вбивства з його наступником Андрієм Лівицьким у Варшаві і з колишнім гетьманом Павлом Скоропадським у Берліні (до речі він і Андрій Мельник отримали ступінь полковника від гетьмана Скоропадського).

Хоча Січові Стрільці приступили до повстання проти Гетьманату після проголошення гетьманом, за уряду Гербеля, декларації про федерацію з Росією. Є. Коновалець ніколи не був політичним сектантом і за це шанували його, як дійсного державного діяча. Тому в очах червоної Москви був, як і Симон Петлюра, хоч еміґрант — небезпечний для імперії і треба було його знищити, інфільтрувавши провокатором очолюване Коновальцем підпілля. Це невибачливий скандал, що влада в Україні дозволяє безкарно жити вбивникові одного з найбільших і найбільш заслужених синів України. П. Судоплатов, чи пак „Валюх", яким знав його Євген Коновалець, прославляє себе, як вбивника Євгена Коновальця, — невже у державній верхівці України немає почуття примітивної справедливости, яка вимагає кари на такого злочинця?

• • •

Свою приязнь з Євгеном Коновальцем, яка розпочалась знайомством ще в Києві у 1917 році та закріпилася спільним перебуванням на еміґрації у війні, у 20-их роках, уважаю собі за найбільшу честь. Один літній місяць я перебув у гостинному домі подружжя Коновальців у гірській місцевості у Баварії, Фюсен. Мої щоденні розмови з Коновальцем склалися на його книжку „Причинки до історії української революції". Будучи вже після його смерти у Римі, я відвідав і спитав Олю Коновалець з дому Федак, хто познайомив Валюха з її чоловіком. Вона мені назвала прізвище одного члена Проводу українських націоналістів, перед яким, не без моєї участи, перестерігав його генерал Всеволод Змієнко, зв'язковий Президента УНР в екзилі Андрія Лівицького у Варшаві з другим відділом польського Генерального штабу. Коновалець відповів: „Не вірю". Але Валюх став його вбивником. Той член проводу вже не живе, але може живуть його діти, або внуки і не варто називати його прізвище.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про загальну байдужість

Що сталося із нами усіма в Україні, а передусім тут? Чому така байдужість до усіх проявів нашого громадського чи культурного життя? То є так немов з поганою погодою — усі про неї говорять, але не можуть нічого зарадити. Здається, що саме на це загальне отупіння можна б таки знайти раду, коли б була у нас усіх відповідна енергія та спільне бажання. На жаль, цього тепер ніяк не можемо навіть передбачити.

Про цю байдужість говорять усі при різних нагодах і по всіх закутках, як вона виявляється у своїй найгіршій формі, у всіх галузях нашого культурно-громадського життя. Ще не так давно писала я у своїй тижневій рубриці про пошану для культури, але від того часу ніяк не можна було зауважити, щоб хтось звернув увагу на проблему і бодай би крихітка змінилася на краще.

Наші культурні імпрези, принаймні тут у метрополії світу віють пусткою, наше молодше і вже наймолодше покоління ними не цікавиться, та не має бажання підносити свій український культурний рівень на дещо вищий позем, навіть якби трапилася до того нагода.

Чи можуть бути вистачаючими імпрези утримані на дуже низькому рівні, як от повторювані щороку гагілки, які переживаємо тут у Великодню Неділю перед церквою, де з'їжджається саме велика українська громада на „наш Великдень"? Із захриплого голосника щось скрипить, що має нагадувати гагілковий спів, а під той акомпаньямент без ладу і складу суне гурт знуджених шкільних дітей, які зовсім не розуміють чого їх виставили сюди, повбиравши у чудернацькі строї „а ля юкрейн". Нехай буде одна гагілка, але хай діти її добре заспівають і добре затанцюють, аби не паленіли лиця старших, а сльози наверталися від радости, а не зі встиду.

Справді після такого можна ще більше подивляти завзятість і послідовність одиниць, що стараються далі продовжувати роботу на відтинку, що розрахований на ознайомлення ширшого загалу із чистим джерелом народних обрядів, свят та звичаїв із їх коренями та народною творчістю і мистецтвом.

Такі вечори в Ню Йорку не збирають більше десятки слухачів і то виключно із рядів старшого покоління. Відкриття мистецьких виставок треба, звичайно, пересувати принаймні на годину тому, що немає ще перед ким їх відкривати, а часом паленіє обличчя зі сорому, що наша громада так приймає своїх гостей з України, які приїхали до нас повні надій на тепле привітання, і на те, що українське мистецтво тут потрібне українцям. Навіть така, здавалося б, цікава розвага як сучасні фільми українських режисерів збирають тільки жменьку глядачів, як і музичні імпрези. Не краща доля зустрічає навіть наукові конференції чи ювілеї заслужених наших громадян із ділянки науки і політики.

Значить, коротко реасумуючи — байдужість панує всеціло у кожній ділянці нашого життя. Ще можна зрозуміти, що вона огорнула наших співвітчизників після двох років постійної евфорії, гасел і мітинґів — можна зрозуміти і пояснити важкою економічною ситуацією, що гасить усі вищі, гарні зацікавлення.

Але чим можна її виправдати тут? Це питання не дає мені спокою і цей стан пояснюю собі хіба тим, що ми усі вичерпалися так духово як матеріяльно, допомогою для України. За останні три роки великі фонди відплили за океан, виснаживши жертводавців. Тому тут нині культурно-освітня справа зазнає упадку через безгрошів'я. Чи не бачите як завмирають товариства, як щораз менше цікавляться організаціями молоді, як дезінтеґрується наша громада? А найгірше у тому, що байдужість і втома активности у цих найповажніших вікових групах іде поряд із цілковитим збайдужінням молодших поколінь, які щораз далі і далі відходять від української громади і не пробують втримати її в кращому культурному рівні, а хочби на такому, який був ще перед кількома роками.

А може це наша вина, вина старшого покоління, що тримало все цупко в руках, не подумавши як і коли передати цей спадок молодшим і виплекати собі гідну зміну? Ми все думали, що ще маємо час, що встигнемо, що ще можемо собою „орати". Чи встигли ми? А чи маємо ще час?

О—КА

Роман С. Голіят

ІСТОРІЯ ЗАСЛАННЯ МИТРОПОЛИТА Й. СЛІПОГО

Отець д-р Іван Хома, „Другий період каторги Патріярха Йосифа". Видання „Богословії", Ч. 60, Рим, 1993, 63 стор.

Отець д-р Іван Хома, колишній особистий секретар Патріярха Йосифа, у публікації згаданій вище, заподав точний опис Другого періоду каторги Патріярха Йосифа. Ця праця ілюстрована двома знімками Патріярха Йосифа, копіями його рукописів, збіркою літератури, що її він використовував до написання „Історії Вселенської Церкви на Україні", знімкою дому, в якому до арешту він проживав, стіл на якому він працював, літературний посуд і ризи, які він уживав до відправи Служби Божої. Усе це забрало КҐБ від Митрополита під час його арешту.

Автор поділив працю на такі розділи: „Переговори в Москві у 1953 році"; „Маклаково 1953—1958"; Праця над „Історією Вселенської Церкви на Україні" і послання „Заблудившим священникам во Христі мирі"; „Зв'язки зі священиками-каторжниками"; „Другий арешт Блаженнішого Йосифа 19-го червня 1958 року; „Допити Блаженнішого Йосифа у Красноярську"; „Постанова про обвинувачення 3-го липня 1958 року"; „Перенесення слідства з Красноярська до Києва"; „Експертизи"; „Відповідь Митрополита Йосифа совєтським експертам"; „Закінчення слідства-допитів у Києві"; „Суд у Києві 15—17-го червня 1959"; „17-го червня 1959 року Вирок Верховного Суду УССР"; Дві постанови; Подвійна реабілітація Блаженнішого Йосифа Сліпого в 1991 році й Президент України Леонід Кравчук про реабілітацію Патріярха Йосифа і Греко-Католицької Церкви".

5-го березня 1953 року помер Сталін і в тому році, минула восьма річниця арешту, кінець терміну (покарання) Митрополита Йосифа. Однак, його не звільняли з табору, і не висилали додому інвалідів у Маклакова, Єнісейського району Красноярського краю, про що обіцяло („Главноє Управленіє Лагерей).

Проте із табору в Потьмі, Митрополита Йосифа завезли до готелю в Москві. Там, закуплено йому нове убрання, а по двох днях сказано Блаженнішому, що з ним бажає говорити генерал Жуков, який проводив переговори з Митрополитом Йосифом, щоб унормувати відносини з Ватиканом. Ця перша розмова з ген. Жуковим тривала дві години. „Те, про що ми говоримо, це сувора тайна", заявив ген. Жуков. Під час другої розмови, ген. Жуков попросив підготувати йому нарис історії нашої Церкви і у зв'язку з цим дав дозвіл працювати в бібліотеці в Москві.

Після ліквідації Берії, переговори в Москві було припинено. Блаженнішого Йосифа повезли до Москви до концтаборів у Мордовії, а звідти до Маклаковського дому інвалідів, до якого він прибув 21-го серпня 1953 р. У тому домі було також кілька наших побожних жінок, один мужчина, що знав дяківську справу. У неділю вони прибирали одну велику залю, де, звичайно, прасували білизну, і там Блаженніший Йосиф з ними співав Службу Божу, в якій брало участь близько ста осіб. Начальники дому інвалідів, донесли до КҐБ у Єнісейську, а воно заборонило відправу Богослужень у Маклаковському домі інвалідів у 1955 році. Після тієї заборони Блаженніший міг відправляти тільки в себе в малій кімнаті, до якої приходило кілька осіб, якщо не було нікого з властей на місці. Тоді Митрополит Йосиф також сповідав, причащав і багато хрестив.

Із Маклаково Блаженніший Йосиф розіслав у 1954 році два Послання: на Різдво і на Великий Піст. Вони дійшли на Захід і надруковані наприкінці IX тому „Творів Патріярха Йосифа". Там, він продовжував писати і закінчив у 1954 році вступну частину до „Історії Вселенської Церкви на Україні" п. з.: „Погляд на догматичні і історичні основи Греко-Католицької Церкви в Радянському Союзі". Блаженніший її вислав до Міністерства внутрішніх справ в Москві в 1954 або 1955 році, і вона дійшла, але відповіді він не отримав. Там, за дозволом начальства з Красноярська, він почав писати „Історію Вселенської Церкви на Україні".

Незважаючи на погані умови в Маклаковському домі інвалідів, Блаженніший Йосиф почав нав'язувати зв'язки зі священиками й вірними, зокрема з каторжниками, і посилати їм Послання, щоб їх підтримати на дусі.

Вранці, 19-го червня 1958 року, приїхало кілька авт КҐБ, перевернули цілу підлогу, поскладали все на вантажне авто і Митрополита арештували. Арешт наступив за рішенням генерального прокурора в Москві з датою 18-го червня 1958 року.

(Закінчення на стор. 3)

Любарт І. Ліщинський

„СКРИПКА БИ НЕ ГРАЛА КЕДЬ БИ НЕ ТОЙ СМИЧОК..."

На Провідну неділю, незважаючи на вельми похмуру міну погоди, весь хрещений люд, хто як міг і здужав, заїжджав ґреміяльно на паркову площу у Бавнд Бруку. Так ведеться від початків цього українського Некрополя понині. Зважаючи на маєстат місця освяченого вічністю і марністю буття тут дефінітивно стихають всі розбрати, розлади і розбиття. Тут всі рівні. Тут вигамовуються всі вибухові емоції та протиріччя, аби не сполохати вічний сон наших рідних і близьких. Тут марніє партійна і конфесійна приналежність, мовкнуть „про і контра". Тут всі ми сходимось на прощу. Сходимось ретельно поки вистачить сил і самого життя. Від спонтанних тризн повіяло певністю, що незважаючи на відірваність від прадавніх могил, подиху степу чи взагалі від рідної землі, не затирається історикоетнічна пам'ять нашого народу, бо належить пом'янути незабутих предків дарами землі, а в молитві попрохати Царства Небесного тим, що не забуті і тим за кого вже нема кому змовити „Отче наш".

Віддавши належну пошану померлим, через місток, що перекинувся ніби над Стиксом, прямуємо у сьогоднішній поцейбічний світ, аби пірнути у гамір відпусту. У величавій світлиці вуличками і провулками вишикувались столи з розмаїтим мистецьким крамом. Крамарі подбали аби сюди по змозі звести все чим була і є багата „нова і стара хата". Виразно видно, що ринок вимагає і на що спроможні крамарі, бож як твердив наш всезнаючий народ: „Який пан — такий крам". Відпустові гості ярмаркують, а мене десь гризе і догризає питання: „Чому ті чудеса і талановиті, щирі витвори народного генія, які своєю непідробленою правдою розпирали відпустові бесаги там у Криворівні чи в Дземброні ще в п'ятдесятих роках, нині у Косові, Львові і тут гнуть столи не вагою автентичности, а вагою блискучого лякеру і бліхтру, що на них поліпили до краю безкритичні руки завзятих партачів. Невже нас усіх наврочено і приречено на повільне і тотальне зубожіння талантів і духовної ментальности.

Невже до нового храму Святої Свободи зможуть увійти люди незрячі, глухі та німі? Хто вирізьбить іконостаси і вкладе у них нерукотворні ікони? Хто співатиме осанну з крилосів? Чи Бог почує глухонімих? „Ерзац" дасть нам присмак, а не смак, може дасть почуття лінивої ситости та не напоїть спраги високих естетичних зворушень. Чи ж може бути символом життя найбільш вишукане писанкове плетиво заліплене фунтами „ляку"? Ні, бо стається чудово розписаною пінґпонґовою кулькою з пластику. Життя може пробитися лишень через звичайну шкаралупку святочного яєчка, овіяного талантом і високим кунштом писанкарки.

Чи годен поважаючий себе і наших геніяльних предків чоловік взяти до рук блискучий „баняк" припудрований під Трипілля; тоді коли аж дзвонить пусткою на виставці справжнього непідробленого Трипілля в Українському Музеї на Другій авеню. Тепла, геніяльна правда мистецького родоводу нашого, привезена за тридев'ять земель і вод не вабить за невеличкими винятками майже нікого. Невже десятиліттями можна було марити Україною аби апогеєм українськости стали „порцелянові, вишиті монстрики". Та ж яку дивну треба мати фантазію, аби керамічного горщика виціцькувати на „вишивану подушку". Конгеніяльно! Квітка до кожуха, вишивка до порцеляни чи фрака пасує в цей сам спосіб! Чи то має бути мірилом найвищого зриву духу перед порогом Храму Свободи?

Поряд з тим згадується дивний товариський шарварок, який знявся перед відкриттям у залях „Самопомочі" дуже цікавої виставки дуже цікавого і непересічного молодого маляра з України. Що завадив комусь з „білямистецького простору" його незвичний світ, який піддається тільки його висублімованим вимірам? В цьому некон'юктурному світобаченні мистця живуть у злагоді і кольоровій гармонії Віра, Надія і Любов. Хіба ці три людські чесноти єднають мистця і сучасність якнайкраще і найтісніше. Погляньте, як вишукано і віртуозно митець оперує належною собі монохромністю, яка дисциплінує і не дасть йому шокувати публіку чи хвилювати глядача „ефектярством" малярського варстату. Вражає прецизна точність композиції. Гадаю, що найбільш прискіпливий поціновувач не зможе закинути авторові ніяких випадковостей і не знайде хоча б клаптика творчої тканини, яка б була непродумана і не на своєму місці. Це не ознака сухости, а доказ творчої зрілости і високого фахового кунштy.

(Закінчення на стор. 3)

В 10-ту річницю смерти св. п. А. Прятки

В найкращому місяці — травні, коли природа пробуджується зі зимового сну до квітучого життя, і коли ми всі радіємо з Божої благодаті, що ще раз нашим очам пощастило побачити красу весни, якраз у цю пору, 21-го травня 1984 року, блискавкою пролетіла вражаюча неймовірна вістка в українській громаді, що несподівано відійшов у вічність на двадцять восьмому році життя наш дорогий друг св. п. Андрій Прятка.

Як хотілося, щоб ця жахлива вістка була неправдивою! Але, на превеликий жаль, це була правда. День 21-го травня 1984 року — це трагічний день для горем прибитих батьків, братів, ближчої й дальшої родини, для всіх сумівців Осередку СУМ ім. генерала Тараса Чупринки в Ню Йорку.

Св. п. А. Прятка

Світлої пам'яті покійний Андрій Прятка народився 22-го квітня 1957 року в Польщі, на так званих „відзисканих землях", чотирирічним хлопчиком приїхав зі своїми батьками до ЗСА. Від наймолодших літ виростав і виховувався у СУМ. Закінчив іспитом зрілости Школу Українознавства Осередку СУМ в Ню Йорку. Перейшов усі вимоги сумівських іспитів, приписаних правильником для Юнацтва СУМ. Відбув різні літні сумівські табори: виховно-відпочинкові, спортові, вишкільні й ідеологічні. Покійний Андрій також декілька разів брав участь у команді вишкільних таборів на оселі СУМ в Елленвіл. Був активним членом ТУСМ, два роки головою у Крайовій Управі, був членом ОУН. Належав до Студії Мистецького Слова Ліди Крушельницької в Ню Йорку, як також до церковного хору св. Юра. Покійний Андрій закінчив з великим успіхом Академію св. Юра в Ню Йорку. Студіював історію, політичні науки і журналістику в нюйоркському університеті. Закінчив магістерські студії при Українському Вільному Університеті в Мюнхені, Німеччина, цікавився історією двадцятого сторіччя. Останніх два роки перед своєю несподіваною смертю був учителем історії та географії в Школі Українознавства в Пассейку, був членом СУСТА.

Світлої пам'яті Андрій був доброї, лагідної вдачі. Для своїх друзів служив прикладом посвяти, відданости, життєрадости й дружби. Велика любов до свого поневоленого народу, любов до батьківщини, до всього рідного — це було постійним стимулом його жертвенної праці у громадських організаціях. Працював сам енергійно й рівночасно допомагав у праці іншим. Хоч був ще зовсім молодим, та розумів, що людське життя стає лише тоді повновартісним, коли є сповнене боротьби за високі ідеали. На жаль, дорогому другові Андрієві не довелося побачити вільною Україну, про яку завжди мріяв, для якої жив та трудився.

Десять років минуло від того трагічного дня, від тих величавих похоронів, на згадку про які серце стискається із жалю, адже відійшла від нас чудова людина в повному розквіті сил.

Серед численних могил на православному цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж., стоїть заквітчана могила, в якій спочиває вічним сном найдорожчий син і брат, наш незабутній друг Андрій.

В десяту річницю несподіваної смерти найдорожчого сина, брата і прикладного сумівця й тусмівця будуть відправлені Служби Божі: в Ню Йорку в церкві св. Юра 21-го травня ц.р. о год. 8-ій рано; в Балтиморі, Асторії, Гленков і в Аргентині також 21-го травня ц.р.

Корнель Василик

ДРУГИЙ ТИЖДЕНЬ в Ємені продовжується громадянська війна між півднем і північчю. В останні дні бої точаться в декількох кілометрах від Адена, південноєменської столиці. Однак і Сана, столиця північного Ємену, все частіше обстрілюється ракетами „Скад". Як відомо, єменські південь і північ об'єдналися в одну державу у травні 1990 року, однак правлячі еліти так і не змогли порозумітися між собою. Це привело спочатку до тяжкої внутрішньополітичної кризи, а відтак і до громадянської війни.

Історія...

(Закінчення зі стор. 2)

На допиті у Красноярську в постанові про арешт Митрополита Йосифа сказано, що він після відбуття покарання прибув (1953 р.) у будинок інвалідів Єнісейського району, де продовжував антисовєтську діяльність.

На допитах у Красноярську, капітан Братков, зробив Митрополитові закид, що він займався не тільки наукою, але пропаґував і закликав останки уніятського духовенства об'єднатися для боротьби за встановлення уніятської Церкви на Україні і в СССР. У Красноярську допитувано Митрополита Йосифа впродовж трьох місяців. Після завершення слідства, рішенням Красноярського КҐБ і Прокуратури 12-го вересня 1958 року слідчу справу Ч. 7921 Митрополита Йосифа Сліпого і отця Іллі Блавацького скеровано для дальшого слідства до КҐБ у Києві. Слідчим Блаженнішого Йосифа тут був майор Тарасенко, який ставив Митрополитові ті самі обвинувачення, що йому закидали КҐБ в Красноярську, тобто, „антирадянську агітацію". На ті обвинувачення Митрополит Йосиф відповів: „Не згодившись із рішенням Львівського Собору 1946 року про відрив Греко-Католицької Церкви від Апостольської Столиці в Римі і прилучення її до Московського патріярхату, він постійно думав про реєстрацію Греко-Католицької Церкви, про відновлення її діяльности. Потім довідався, що тільки частина священиків перейшла на православ'я, друга частина священиків була заарештована за антисовєтську діяльність, а третя, хоч не визнала Львівського собору, залишились на місці і потайки проводила релігійну діяльність". (стор. 93).

Три експертні комісії, переглянувши манускрипт Митрополита Йосифа „Історія Вселенської Церкви на Україні" і „ Погляд на догматичні й історичні основи Греко-Католицької Церкви в Радянському Союзі", ствердили, що всі симпатії Митрополита Сліпого — на Заході. Здійснення кінцевої мети — ліквідацію совєтської влади на Україні — автор будує, розраховуючи на поміч зізовні, зі Заходу, старяючись виховати і підготувати відповідні кадри.

На обвинувачення експертних комісій, Митрополит Сліпий відповів, що свої праці він написав з католицького становища, а не матеріялістичної ідеології. Втім КҐБ СССР хотіло, щоб він написав історію Греко-Католицької Церкви з католицької точки зору. „Рішенням Львівського собору 1946 року я, як Митрополит, Греко-Католицької Церкви не признаю. Згідно з канонічним правом Католицької Церкви він не був правосильний рішати питання про ліквідацію Унії і виходу з підчинення Папі Римському, бо на соборі не був присутній я, як голова тої Церкви, і єпископ". (стор. 100).

Самооборона Блаженнішого Йосифа нічого не дала, бо суд відбувався при замкнених дверях і були озброєні вартові, а Митрополитові Йосифові навіть не дозволили встати з лавки. 17-го червня 1959 року Верховний суд УССР позбавив волі терміном на сім років з відбуттям міри покарання у виправно-трудових таборах.

У тому самому часі, засудили на чотири роки „за державні злочини" з відбуттям міри покарання у виправно-трудових таборах, о. Іллю Блавацького, який співпрацював з Митрополитом Йосифом. У 1957—58 році Блаженніший назначив його адміністратором на Центральний Сибір з осідком у Красноярську. Раз у рік Блаженніший приїжджав до Красноярська і зустрічався з о. Блавацьким. За працею Митрополита і його зв'язками з греко-католицькими священиками постійно слідкувало КҐБ і від цього на суді Митрополит не відмовлявся.

Митрополит Йосиф Сліпий пройшов дві реабілітації в 1991 році. Першу — 3-го червня 1991 року після судової розправи 17-го червня 1959 року і був реабілітований прокуратурою міста Києва, — „Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні". 17-го квітня 1991 року військовий трибунал і судова колеґія „Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні" реабілітували: Йосифа Сліпого, Петра Вергуна, Миколу Чернецького і Микиту Будку. Ініціятором реабілітації стала Львівська обласна історико-просвітницька організація „Меморіял", лист якої за підписом голови правління Є. Гринева до прокуратора Львівської області Ізосимова з 27-го лютого 1991 р. зберігається у справі Митрополита Йосифа Сліпого 1946 року.

Президент України Леонід Кравчук з нагоди перевезення і перепоховання св. п. Патріярха Йосифа з крипти собору Св. Софії в Римі (27-го серпня — 7-го вересня 1992 року) до крипти св. Юра у Львові, 29-го серпня 1992 року в своєму слові на Академії в Оперному театрі між іншим сказав: „Патріярх Йосиф Сліпий повертається в нашу історію сьогодення, як один із вчителів мудрости, людяности і толерантности. І знаменно, що саме гасло цивілізованости та гуманности стали світоглядними факторами української держави. Ідеали, проголошені нашими вчителями, стають найвищими ідеалами держави і українського народу..." (стор. 119).

Праця о. д-ра Івана Хоми, — це документальний вклад в історії тернистого шляху Греко-Католицької Церкви, під комуністичним терором. Незважаючи на це, що ця праця має тільки 63-сторінки, але вони позначені від 67-ої до 120-ої, про що автор не згадує.

Ця публікація видана на гарному папері. Хочеться вірити, що о. Хома, зібравши весь джерельний матеріял про минуле Блаженнішого Йосифа, видасть цю працю окремим томом, враз з покажчиком імен, що конечно потрібне в кожній праці.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

мого найдорожчого МУЖА

бл. п.

д-ра

МИКОЛИ ШПИТКА

буде відправлена заупокійна

СЛУЖБА БОЖА

у неділю, 29-го травня 1994 р. у церкві св. Володимира при W. 82nd Street, N.Y.C. (між 8-ою і 9-ою авеніями).

Про молитви за покійного просить дружина — ІРИНА.

„Скрипка би не грала кедь би"...

(Закінчення зі стор. 2)

Той світ його творчому баченні тільки на перший погляд прикритий тонким шаром зовнішнього спокою, медитації чи сну в момент пробудження. Що діється там всередині в тих зовсім ненадуманих постатях, конях, деревах, де живе те первісне, те прабатьківське, глибоко закорінене у нашій прадавній свідомості, що сягає глибше Трипілля? Можливо такий світ отримуєш у спадок при народженні там у Запоріжжі і він закодований у гени і на те немає жодної ради. Заглянувши у корінь „дерева життя" мусиш докопатися і до „дерева пізнання". Що ж було спочатку — світло, а де тінь, колір, простір і що в ньому? Ці нагі постаті вичарувані з уяви митця ще не кусали ні шматочка „забороненого плоду" тому й не ймуть ганьби. Вони у вічній медитації — як має виглядати світ кращий і менш жорстокий. Нас, що зазираємо у світ молодого маляра має зачарувати мелодійність і доброта незвичайности. Скрипка звучить у своїх творах дуже кантиленно, субтельно, немає там хижих сплесків, аґресивних емоцій. В гіркому посмаку степового полину є лиш відгомін чогось біблійного, може ще чогось таємничого, що лишили нам древні пришельці перед тим як розчинитись у нашому етносі.

Немає у творах маляра Скрипки фальшиво етнографічної коньюнктури, не „стриже" він її сердешну, аби приподобатися шановній публіці, чи вельми нетолерантним „спецам від мистецтва", що допроваджують своїми заплічними „рецензіями" до товариського скандалу. Чи в цей спосіб можна підтримувати на повному горінні дещо пригасаючу мистецьку ватру? Чи нові мистецькі фахові сили непотрібні глядачам до того аби нарешті почутися юридично затвердженою нацією, яка має що і як вагомо сказати впевнено, забравши голос у загальнолюдському мистецькому і культурному процесі. Невже каригідністю є непересічний талант, витворами якого можна популяризувати власну культуру? Так, там нема шараварів, шабель і усієї приписової героїчної атрибутики, але то є українське малярство. Те, що його творить українець видно за верству Негоже аби за талант платили глухою байдужістю, чи ворожими заклинаннями. Негоже, аби ще одну обдаровану молоду мистецьку силу задушити у „братських обіймах". Негоже аби після чергової виставки десь у ґалеріях „Сого" розентузіязмовані чужинці дорікали нам і ганьбили за короткозорість, іґноранцію і загумінкованість тих, що своїми „нашіптуваннями" зробили перш за все кривду собі, бо українське середовище втратило ще одного мистця.

Щоб не зазнавати втрат, мусимо свідомо вибирати найкраще, що створене тут і в Україні. Перестати вже раз і назавжди міряти своє мистецтво „загумінковими цалями" Цілий світ має для того загальноприйняті критерії, за якими маймо відвагу відділяти полову від зерна, а тоді може і краяни та іноземці знайдуть дорогу на „долину міста" до Українського Музею, до ґалерії, ОМУА, НТШ та на високоякісні концерти, що вже здобули добру славу собі та Українському Інститутові Америки. Аби так було, послухайте очима і душею малярства Скрипки.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ

від дня смерти нашого дорогого **МУЖА І БАТЬКА**

СВ. П.

ЙОСИФА МОРОЗА

який відійшов у вічність 29-го травня 1993 р.

заупокійна

СЛУЖБА БОЖА

буде відправлена в неділю 29-го травня 1994 р. в церкві св. Василя Великого в Ляшіні, Квебек, Канада

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Дружина — ТЕКЛЯ з дітьми

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 19-го квітня 1994 р. з волі Всевишнього, по короткій і тяжкій недузі упокоївся в Бозі, проживши 73 роки, наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

РОМАН ЛЕМЧАК

уроджений в селі Угірці біля Ліська, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 22-го квітня 1994 р. в церкві св. Петра і Павла в Аубурн, Н. Й., а відтак на цвинтарі св. Йосифа.

Покійний Роман залишив в смутку:

дружину — АННУ
синів — МИРОНА,
— МИКОЛУ і
— ІВАНА з родинами і
брата в Україні.

На тризні, яка відбулася після похорону в українському домі Тов. Запорозької Січі, в пам'ять покійного Романа, присутні зложили дар для допомоги ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ в сумі 270 дол., за що родина покійного щиро дякує:

35 дол. — Сем і Орися ДіАндрелло;

по 20 дол. — Анна Лемчак, Григорій і Розалія Гаврищак; Іван і Параня Новосільський, Василь Ґузиляк, Богдан Дрочак;

по 10 дол. — Іван і Марія Тороус, Григорій і Марія Ганучак, Михайло і Ксеня Пінчак, Ярослав і Катерина Кулик, Стефан і Параня Гусак, Мирон і Анна Юхим, Михайло і Анна Дрочак, Володимир і Дана Дрочак, Іван Гладун, Стефан Коник;

по 5 дол. — Марія Фалат, Марта Кузьмин, Єва Фецич, Стефан Фровель, Стефан Лисак, Михайло і Ольга Хапура, Михайло Мороз.

У вівторок, 15-го лютого ц.р. в ранніх годинах блискавкою рознеслася неймовірна вістка в українській громаді Редінгу й околиці, що вже нема поміж живими відомого союзового та громадського діяча св. п. Степана Івасєчка.

Як хотілося, щоб ця жахлива вістка була неправдивою, а тільки страшним сном, але, на превеликий жаль, це була дійсність. Ніхто не хотів вірити у смерть покійного, бо ще в неділю аж три рази доводилось авторові статті телефонічно з ним говорити, полагоджувати союзові та громадські справи. Договорились про зустріч для обговорення ювілею союзового Відділу. Але невмолима смерть, не зважаючи на його сильну фізичну будову, скосила під час сну. Положився нормально спати, а вранці дружина застала його мертвим — відмовило серце.

Пам'яті С. Івасєчка

Степан Івасєчко народився в грудні 1924 року в Новому селі біля Львова, в родині, де одержав патріотичне виховання. Від молодих літ належав до Т-ва Просвіти, а головно Хліборобського Вишколу Молоді при Сільському Господарю.

Коли 1943 року почалась акція творення Першої Української Дивізії УНА, то Степан нагайно поїхав до Львова і зголосився добровільцем, щоб навчитись, за його словами, „воєнного ремесла".

Як дивізійник перейшов усі воєнні терепати, включно із Бродами, але був щасливим в Бога, що не був тяжко раненим, хоч не раз й не два смерть заглядала у вічі. По капітуляції Німеччини потрапив до Італії, а відтак вдалось переїхати до Австрії, де 1947 року одру-

Св. п. С. Івасєчко

жився з молодою українкою Ганусею. Молоде подружжя до Америки прибули щойно 1956 року — на запрошення друзів, до Клівленду, відтак переїхали до Лебанон, Па., а від 1960 року замешкали в Редінгу, Па.

На новому місці мешкання негайно включився в громадську працю. Вступив до Українського Горожанського Клюбу, де в короткому часі був обраний до управи, як також управи Відділу УККА. А від серпня 1964 року включився в працю УНСоюзу, саме при його допомозі авторові статті вдалось там 31-го серпня заложити новий Відділ Ім. Тараса Шевченка, число 48, в якому був обраний секретарем і на тому пості, як відданий союзовець, працював майже 30 років, до останнього дня свого життя. Новозаложений Відділ в перших роках належав до Філядельфійської Округи, а відтак був прилучений до Лігайвелійської — Аллентавн, де покійний очолював Контрольну комісію, як голова. Слід згадати, що покійний був відомим збірщиком на всі добродійні цілі, а головно пам'ятав Коляду й Писанку ЗУАДК-у.

Парастас за покійного був відслужений парохом місцевої української католицької церкви о. Юрієм Масляком у четвер, 17-го лютого, а похоронні відправи, незважаючи на страшну снігову бурю, — в п'ятницю, 18-го лютого на місцевому українсьому цвинтарі.

В неділю, 27-го березня, в сороковий день смерть Степана, заходом родини о. Юрій Масляк відслужив поминальну Богослужбу й Панахиду за покійного, де були присутніми, поза родиною, приятелі, сусіди та знайомі. Після цього відбулася поминальна тризна, де про життєвий шлях покійного коротко сказав автор статті.

Тяжко повірити, що вже нема між нами Степана. Родина, друзі й приятелі гостро відчувають ту прогалину, яку він залишив. Кажуть, що смерть — це останній акт людської мандрівки по цій землі, де брама, через котру кожна людина мусить пройти з земного життя до життя вічного. І хоч кожний з нас знає, що ніхто не може оминути зустрічі зі смертю, чи тепер, чи пізніше, все ж таки смерть викликає біль і глибокий жаль, а особливо тоді, коли відходить від нас особа, з якою доводилось довгі роки співпрацювати.

Світлої пам'яті Степан Івасєчко залишив в глибокому смутку дружину Анну, доню Євгенію, внуків Роману і Степана, брата Євгена в Україні, друзів, приятелів та велику союзову родину.

Степан Гавриш

СЛУЖБОВІ І ВЛАСНІ телефони багатьох впливових ізраїльських діячів довгий час підслухували приватні детективи. Список жертв підслухувань, оприлюднений згідно з рішенням тель-авівського міського суду, налічує 400 прізвищ. Журналісти вже назвали цю подію „ізраїльським вотерґейтом" і вона, виглядає, матиме поважні політичні наслідки. Виявилося, що приватні детективи Рафі Фрідан і Яків Цур, використовуючи складну електронічну техніку, дістали доступ до телефонічних розмов, які провадили президент країни, державні контролери, цензори, журналісти, банкіри. Обидвох детективів заарештовано. Поліція намагається встановити, хто був замовником на викрадену інформацію.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ФІЛІП ДОГЕРТІ мол. член УНС Відд. 5-го Т-ва ім. св. Миколая в Асторії, Н.Й. помер 24-го лютого 1994 року на 43-му році життя. Нар. 22-го липня 1950 року в Раквил Сентер, Н.Й. Членом УНС став 1966 року. Залишив у смутку дружину Франсіс, сина Филипа III, батька Филипа ст., маму Марію, брата Михайла, сестер Марілин Сімоне, Сузен Богуш і Джоен Ґеддес. Похорон відбувся 28-го лютого 1994 року на St. Charles Cemtery, Farmingdale, Del.

Вічна Йому Пам'ять!

Маріон Климишин, секр.

ВІРА КУХАРЧУК, член УНС Відділу 194-го в Ню Йорку, Н.Й. померла 8-го листопада 1993 року на 93-му році життя. Нар. 1900 року в Житомирі, Україна. Членом УНС стала 1953 року. Залишила у смутку доньку Катерину Гуцул, внуків Ярослава й Олега Гуцул з їхніми родинами й Андрія, Федора та Андрія Кухарчуків з їхніми родинами. Похорон відбувся 11-го листопада 1993 року на цвинтарі св. Андрія Первозванного в Савт Баунд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Олександра Юзенів, секр.

МАРІЯ ФЕДАК член УНС Відд. 112-го Т-ва ім. св. Марії в Пармі, Огайо померла 23-го лютого 1994 року на 77-му році життя. Нар. 18-го серпня 1916 року в Олифанті, Па. Членом УНС стала 1940 року. Залишила у смутку мужа Михайла, сина Данила Федака, дочок: Нвнсі Каннінґгам, Христину Черни і Мері Паулю Малець і 12 внуків. Похорон відбувся 29-го лютого 1994 року, на цвинтарі св. Андрія в Пармі, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Марія Капраль, секр.

ІВАН ГАТЕЛЯК член УНС Відд. 379-го Т-ва ім. св. Юрія в Чикаґо, Ілл. помер 25-го лютого 1994 року на 84-му році життя. Нар. 1910 року в селі Гориславичі, Львів, Україна. Членом УНС став 1951 р. Залишив у смутку дочок Надію в Чикаґо і Софію та Марію в Україні, сина Любомира (ЗСА), кузинки Марію і Марію в Україні та Катрусю і Стефу в ЗСА, зятя Василя Литвина, 8 внуків і 10 правнуків. Похорон відбувся 1-го березня 1994 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

С. Ґоляш, секр.

Мгр ІВАН ГАВРИЛЮК член УНС Відд. 360-го — Пластовий Відділ в Баффало, Н.Й. помер 11-го січня 1994 року на 81-му році життя. Нар. 6-го жовтня 1912 року в Україні. Членом УНС став 1961 року. Залишив у смутку дружину Іванну, сина Осипа з дружиною Джуді і з синами Стефаном і Петром, доньки — Марту Шевчук з мужем д-ром Юрієм і дітьми Ґеньом і Наталкою, Діяну Борис з мужем Берні, Уляну Михайлов з мужем Михайлом і донями Стефцею і Марійкою, пасербів в Канаді та близчу і дальшу родину в Україні і ЗСА. Похорон відбувся 15-го січня 1994 року на цвинтарі Святого Хреста в Лякавана, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Осип Гаврилюк, секр.